

TÜRK EDEBİYATINDA YARIM KALAN BİR HAMLE: CELÂLEDDİN EZİNE’NİN *HAMLE* DERGİSİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Haluk ÖNER¹, Can ŞEN²

ÖZ

Dergiler, edebî ve fikrî üretimin gelişmesinde ve topluma ulaştırılmasında önemli bir yere sahiptir. Ülkemizde Tanzimat’la birlikte başlayan dergicilik faaliyetleri, süreç içerisinde hızlı bir gelişim seyri izlemiş ve Cumhuriyet dönemine gelindiğinde Türk edebiyatının önemli parçalarından biri hâline gelmiştir. Makalemizde Cumhuriyet döneminde Celâleddin Ezine tarafından sadece beş sayı olarak yayımlanabilen ama yazar kadrosu ve içeriğiyle edebî açıdan önemli bir yere sahip olduğunu düşündüğümüz *Hamle* dergisini inceleyeceğiz. Derginin fikrî arka planını tespit ettikten sonra derginin içeriği hakkında bilgi vereceğiz. Bunların ardından derginin dizinini ayrıntılı bir şekilde makalemizin sonunda ek olarak sunacağız.

Anahtar Kelimeler: Celâleddin Ezine, *Hamle*, Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı, Türk Basın Tarihi, Dergi.

¹ Yrd. Doç. Dr., Bartın Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

² Okt., Bartın Üniversitesi, Türk Dili Bölümü

AN UNFINISHED MOVE IN TURKISH LITERATURE: A STUDY ON CELALEDDIN EZINE'S *HAMLE* JOURNAL

ABSTRACT

The journals have an important place in the development of literary, intellectual production and these reaching the community. In Turkey, the journal activities that started with Tanzimat era had followed by a rapid evolution and after in Republican era and it became one of the most important aspects of Turkish literature. In this article Celaleddin Ezine's Hamle journal that could be published only five times but has a great importance along literature perspective with its contents and writers will be analysed. The intellectual background of the journal will be identified and the information about its content will be informed. In addition the detailed index of journal will be attached as an appendix.

Keywords: Celaleddin Ezine, Hamle, Turkish Literature in Republican Era, Turkish Press History, Journal.

Öner, Haluk ve Şen, Can. "Türk Edebiyatında Yarım Kalan Bir Hamle: Celâleddin Ezine'nin *Hamle* Dergisi Üzerine Bir İnceleme". *ulakbilge* 5. 12 (2017): 767-779

Öner, H. ve Şen, C. (2017). Türk Edebiyatında Yarım Kalan Bir Hamle: Celâleddin Ezine'nin *Hamle* Dergisi Üzerine Bir İnceleme. *ulakbilge*, 5 (12), s.767-779.

Modernleşme bakımından neredeyse kurumsal bir niteliğe sahip yayıncılık tarihimize dergilerin yeri süreç içerisinde ağırlığını hissettiren bir gelişim seyri izlemiştir. Tanzimat döneminde edebiyat faaliyetleri çoğunlukla gazeteler üzerinden sürdürülmüş, dergicilik çoğunlukla ilmi faaliyetlerin yürütüldüğü bir saha olarak kullanılmıştır: “*Dönemde çıkarılan dergilerin isimleri bile dergilerin hedef ve rollerini açıklayıcı mahiyettedir; Hazîne-i Fünûn, Mazbutatü'l-Fünûn, Mecmua-i Fünûn... İsimlere fen kelimesi eklenerek bu dergilerin rolü simgeleştirilmiştir.*” (Şen, 2009: 383)

Tanzimat döneminde gazetecilikle başlayan süreli yayıncılık Ara Nesil ve Servet-i Fünûn dönemlerinde dergiciliğin ön planda olduğu bir canlılıkla ve edebiyat ağırlıklı bir içerikle devam etmiştir. Mehmet Kaplan “Günlük ve Küçük Hassasiyetler Devri” olarak adlandırdığı Ara Nesil döneminde dergiciliğin önemine dikkat çeker: “*Bu devrenin dikkati çeken taraflarından biri, gazeteciliğin yerini dergiciliğin almasıdır. 1880 ile 1895 yılları arasında, yarısından fazlası edebiyatla ilgili, elliden çok dergi çıkar ki, bunların sathi bir surette tedkiki bile yeni bir duygu ve üslup akımının hazırlanmakta olduğunu açıkça gösterir.*” (Kaplan, 1996: 25)

Ara Nesil ve Servet-i Fünûn dönemlerinden sonra dergilerin sayısı ve içeriği II. Meşrutiyet’ten Cumhuriyet’e uzanan dönemde toplumsal ve siyasî koşullara göre şekillenir. II. Meşrutiyet’le yolu açılan fikir dergiciliğinin Millî Mücadele yıllarında mücadeleyi destekleyen yahut eleştiren bir yapılanmayla devam ettiği edebiyatın da bu yapılanmaya uyum sağladığı görülür (Koloğlu, 2006: 114-115).

Cumhuriyet dönemine gelindiğinde 1930’lu yıllara kadar benzer biçimlerde yayımlanan edebiyat dergileri bu yıllardan itibaren içerik olarak çeşitlilik göstermeye başlar. Farklı edebiyat anlayışlarının eş zamanlı yürüdüğü bu yıllarda pek çok dergi yayımlanmıştır. *Varlık* (1933-), *Ülkü* (1933-1950), *Akbaba* (1922-1977), *Ağaç* (1936), *Çınaraltı* (1941-1944), *Resimli Ay* (1924-1930), *Kadro* (1932-1935) *Çığır* (1933-1948), *Büyük Doğu* (1943-1955) gibi pek çok dergi edebiyat ağırlıklı içeriklerle ve farklı anlayışlarla edebiyat gündemini ve tansiyonunu belirlemiştir.

Ele alacağımız *Hamle* dergisi ise 1940 yılında Celâleddin Ezine³ tarafından “*Edebiyatta-Sanatta-Fikirde-İlimde*” alt başlığı ile yayımlanan ve sadece beş sayı

³ Celâleddin Ezine, 1901 yılında İstanbul’da doğmuştur. Almanya’da Heidelberg ve Leipzig Üniversitelerinde felsefe, Fransa’da Paris Siyasal Bilgiler Fakültesi’nde ekonomi eğitimi almıştır. 1972’de İstanbul’da vefât eden Ezine *Cumhuriyet*, *Hürses*, *Tasvir-i Efkâr* gibi gazetelerde edebiyat

(aylık) çıkabilmiş bir dergidir (Doğan, 1997: 212). Derginin müessisi (kurucusu) Celâleddin Ezine, sahibi ve neşriyat müdürü Hasan Tanrıkut⁴, mesul müdürü Şahabettin Suntekin'dir. İletişim adresi “Ebussuut Cad. No:88 İstanbul” olarak belirtilen derginin fiyatı 15 kuruştur.

Derginin ilk sayısındaki önsözü “yenilik” iddiası gütmeyen özgünlüğü ön planda tutan bir anlayışla çıkacağını göstermektedir. “*Eser'in bizim nazarımızda taze olması beynelmilel kıymetini ifade etmez.*” sözleri de bu görüşü destekler. Bu önsözde eleştirilerini sıralayan Celâleddin Ezine'ye göre, eserleri Fransızcaya çevrilen pek çok edibimiz hakkında Fransa'da hiçbir tenkidin yazılmaması edebiyatımızın taklidî yönünü de ortaya çıkarmaktadır. Edebiyatımızda dâhi sıfatıyla ön plana çıkarılan ediplerimizin hiçbiri “beynelmilel” olamamıştır. O, dil öğrenmenin bu sorunu aşmada önemli bir adım olacağını düşündüğünden olsa gerek derginin yabancı dil kursları açacağını da belirtir. “Beynelmilel” edebiyatı önemli gören derginin ilk sayısında Yunanca, Yugoslavca gibi dillerden, Kafka'dan çevrilere ve Arthur Schopenhauer ve Li-Tay-Pe hakkında yazılara yer verilir.⁵

Hamle dergisine göre bir beyanname ve kendilerini ait hissettikleri “mefkure”ye göre şekillenen cephelerin çıkardığı dergilerin uzun soluklu oluşu onların bu cepheci yaklaşımlarına bağlıdır. Bu bağlılık sanatçının, mütefekkirin özgünlüğünü etkilediği için dergilerde “vasatlık”ın ötesine geçilememektedir. *Hamle* dergisi edebiyat ortamının vasatlığına ve dergilerin cepheci yaklaşımına karşı beyanname yayınlamayı dahi reddeder: “*Hamle, sonu 'ist' ile nihayet bulan kelimeleri bir program olarak değil fakat kıymetleri adesesinden gördüğünden dolayı ve 'zümre sistemi'ni yani bir kısım münevverin mecmuası olmağı reddettiği için beyannamesi yoktur.*”

eleştirileri yayımlamıştır. Ezine'nin kitapları şunlardır: *Yakup ve Ötekiler* (piyes, 1938), *Bir Misafir Geldi* (piyes, 1939), *Amerika Mektupları* (gezi, 1940), *Harb İçinde Avrupa* (gezi, 1943). (Necatigil, 1978: 129)

⁴ Hasan Tanrıkut, 1917 yılında Girit'te doğmuştur. İlk ve orta öğrenimini İstanbul'da gören Tanrıkut İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe bölümünü bitirmiştir. Mezuniyetinin ardından aynı fakültenin Sosyoloji bölümüne asistan olarak giren Tanrıkut, “Türk Tarihinde Sosyal Tabakalaşma” adlı bir doktora tezi yazmış fakat tezi Türk tarihinde ve toplumunda böyle bir tabakalaşma olmadığı iddiasıyla reddedilmiş ve 1949'da üniversiteden uzaklaştırılmıştır. Üniversiteden ayrıldıktan sonra İstanbul'da ve Kıbrıs'ta bir süre edebiyat ve felsefe öğretmenliği yapan Tanrıkut, Kıbrıs'ta iken siyasal sebeplerle soruşturma geçirmiş ve daha sonra tutuklanmıştır. Hem doktora tezinin reddedilmesi hem de bu tutuklanma süreci Tanrıkut'un psikolojisini ciddi anlamda bozmuştur. Attilâ İlhan'ın da yakın arkadaşlarından olan ve 1981'de vefât eden Tanrıkut *Hamle* ve *Yeni İnsanlık* dergileri ile *Gün* gazetesinde yöneticilik yapmış; *Gelecek*, *Gerçek*, *İnsanlık*, *Kaynak*, *Mavi*, *Yaratış*, *Yeni Yol* dergilerinde yazılar yayımlamıştır (Nuri, 1997: 73-75).

⁵ Arthur Schopenhauer hakkındaki yazı derginin ikinci sayısında da devam etmiştir.

Hamle dergisinin çıkarılma nedenlerinden biri de cepheleşme boyutunun eleştirisi yapılırken bu eleştirilerin karşısına koymayı vadettiği demokratik tavrı görünür kılmaktır. “*Orijinal değil fakat tuhaf ve garip*” buldukları Âsaf Hâlet Çelebi'nin şiirine ve yaklaşımlarını doğru bulmadıkları Doğan Ruşenay'ın tenkidlerine yer vermeleri bunun göstergesidir.

Hamle dergisinin diğer sayıları incelendiğinde özgün tavrının devam ettiği görülür. Örneğin ikinci sayısında Tevfik Fikret'in ölüm yıldönümü münasebetiyle kaleme alınan ve müellifi belirtilmeyen anma yazısında Tevfik Fikret “*şairliği insanlığı kadar büyük*” olmayan bir şahsiyet olarak tanıtılır. Tevfik Fikret'in aile, vatan ve insanlık sevgisi, şairliğinin önünde görülür.

1940 yılının kasım ayında çıkan dördüncü sayının ilk sayfaları Cumhuriyet Bayramı'na ayrılmıştır. Bunun yanında Âsaf Hâlet Çelebi'nin “Dr. İzzeddin Şadan'a Açık Mektup” başlığıyla yazdığı yazının, yaşadığı dönemde şairin “tuhaf ve garip” bir şair olarak tanınmasının nedenlerini ve dahası kendisinin bu algıyı nasıl karşıladığının görünür hâle gelmesi bakımından önemli olduğunu düşünmekteyiz. “Mısır-ı Kadim” şiirinden yola çıkarak Âsaf Hâlet'in ruh hâline dair olumsuz yorumlar yaptığını anladığımız İzzeddin Şadan'a şiirini anlamadığını söyleyen Âsaf Hâlet Çelebi, kendisine yapılan hücumların benzerini mektubun muhatabına yöneltir.

Beşinci ve son sayısında Mevlana, Namık Kemal gibi zirve şahsiyetlerden bahseden derginin bu sayıdan sonra çıkarılmamasının nedenlerine dair herhangi bir ipucu yoktur. Ancak II. Dünya Savaşı'nın getirdiği ekonomik zorlukların dergiyi yayın hayatını sonlandırmak zorunda bıraktığı şeklinde bir yorum yapmamız mümkündür. Özellikle savaş boyunca süren kâğıt sıkıntısı pek çok gazete ve derginin sayfalarını azaltmasına ve buna bağlı olarak tirajlarının düşmesine sebep olmuştur (Koloğlu, 2006: 120).

Derginin yazar kadrosuna genel olarak baktığımızda Celâleddin Ezine, Sabahattin Kudret Aksal, Hasan Tanrıkut, Celâl Sılay, Âsaf Hâlet Çelebi, Hasan İzzettin Dinamo, Fezâ Gürsey, Rıfât Ilgaz, Baha Dürder, Abdülkadir Karahan, Yahya Kemâl gibi birbirinden çok farklı edebî görüşlere sahip şair ve yazarların *Hamle* çatısı altında bir araya geldikleri görülür. Derginin farklı yazarlara yer vermesinin sebebi sadece çeşitlilik oluşturmak değildir. Dergide yazan yazar ve şairlerin pek çoğunun *Hamle*'den sonra da edebiyat tarihimizde varlıklarını sürdüren önemli şahsiyetler olmaları bunu kanıtlamaktadır. Dergi, yazar çeşitliliğinin yanı sıra içerik bakımından da oldukça zengin ve niteliklidir. Farklı konu ve alanlardan çeviriler, makaleler, denemelerle birlikte şiir ve hikâyelere de dergide yer

verilmiştir. Makalemizin sonunda ek olarak verdiğimiz derginin dizini *Hamle*'nin kadro ve içerik olarak zenginliğini açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Farklı edebî görüşler, bir yönüyle farklı dünya görüşleri anlamına gelir. *Hamle* dergisi bu farklılıkları bir araya getirmiş olsa da edebiyat tarihimizde kendini konumlandırarak ölçüde bir alan oluşturamamıştır. Bunun sebebi derginin yayın hayatının kısa sürmesidir. *Hamle'nin* yayın hayatı boyunca görüşlerini benimsemediği yazar ve şairlere de konuşma hakkı tanınması edebiyat gündeminin pek de alışık olmadığı bir olgunluğu barındırması bakımından önemlidir. Dergi yayın hayatını uzun yıllar devam ettirebilseydi bir edebiyat dergisinin nasıl idare edileceğine dair örnek ve kurumsal bir temsiliyeti olacağına dair yorum yapmak mümkündür.

Sonuç olarak *Hamle* dergisinin tartışılacak cephelere anlayışlarına karşı durabilecek, bütünleştirici bir adım atmak üzereyken yalnızca beş sayı yayımlandıktan sonra edebiyat dünyasından çekilmesini Türk edebiyatında yarım kalmış bir “hamle” olarak adlandırabiliriz.

KAYNAKLAR

DOĞAN, Erdal (1997), *Edebiyatımızda Dergiler*, İstanbul: Bağlam Yayıncılık

KAPLAN, Mehmet (1996), *Tevfik Fikret, Devir-Şahsiyet-Eser*, İstanbul: Dergâh Yayınları

KOLOĞLU, Orhan (2006), *Osmanlı'dan 21. Yüzyıla Basın Tarihi*, İstanbul: Pozitif Yayınları

NECATİGİL, Behçet (1978), *Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü*, İstanbul: Varlık Yayınları

NURİ, Osman (1997), “Suya İndi Söğüt Dalları”, *Ülke*, sayı: 27, Temmuz 1997, s. 73-75

ŞEN, Nurcan (2009), “Tanzimat Devri Periyodikleri ve Dergicilik”, *Gazi Türkiyat Dergisi*, sayı: 5, Güz 2009, s. 381-393

EKLER

Ek-1: Derginin Dizini

Cilt:1, Sayı:1, Ağustos 1940 ⁶			
Başlık	Yazar-Şair-Çeviren	Türü	Sayfa
Bir Önsöz...	Celâleddin Ezine	Önsöz	1-3
Gece	Sabahattin Kudret	Şiir	3
Gidiyorum	Sabahattin Kudret	Şiir	3
Bir Gün, Bir Akşam Vakti	Sabahattin Kudret	Şiir	3
Estetik, Ahlâk, Tabiat Prensiplerine Giriş-V Bediî Ahlâk Nazariyesinin Amelî Değeri-B ⁷	Hasan Tanrıkut	Makale	4-5, 31
Türk Humanizmasının İzahı-I	Celâleddin Ezine	Makale	6-10
Kurtuluş	Celâl Sılay	Şiir	10
Klâsik Edebiyatlardan - Theokritos'un İdillerinden: Hasat Bayramı (Thalysia)	Eski Yunancadan çev: Oktay Kazanlı	Şiir	11-13
Kanun Önünde	Franz Kafka (çev: Neriman Kurtbay)	Hikâye	14
Fransa İçin Şiir 1940	Asaf Hâlet Çelebi	Şiir	15
Şairane İnekler	Asaf Hâlet Çelebi	Fıkra (Mizah)	15
Artür Şopenhauer-I	Talât Hamdi Cent	Makale	16-18
İdiller ve Eglöklar - Sulh	H. İ. Dinamo	Şiir	19-20
Bir Mecmua İdarehanesinde	Hüseyin Hulki	Hikâye	21, 24
Li-Tay-Pe'nin Bir Şiiri – Porselen Köşk	Çev: Celâleddin Ezine	Şiir	22
Mehmet Nâzım Paşa'nın Bir Nesri	C.E. ⁸	Makale	23, 32
Onlar Geldi	Suphi Taşhan	Şiir	24
Üç Gün ve Bir Cinayet	Sabahattin Kudret	Hikâye	25-27
Arzu	Fezâ Gürsey	Şiir	27
Şehir	Fezâ Gürsey	Şiir	27
Melâl	Fezâ Gürsey	Şiir	27
Bach	Fezâ Gürsey	Şiir	27
Aptal	Sule (Yugoslavcadan Çev: Hüseyin Aksoy)	Hikâye	28-29, 32
Durumlar - Heves, İstidad, Şahsiyet	Hasan Tanrıkut	Deneme	29
“Mehmed Âkif” (Midhad Cemal)	Doğan Ruşenay ⁹	Kitap Tenkidi	30-31
Aktüalite	H.T. ¹⁰	Haber	32
Cilt:1, Sayı:2, Eylül 1940			

⁶ Derginin bu ilk sayısının iç kapağında *Hamle*'nin bir şiir ve hikâye yarışması düzenlediği ve başvuru süresinin üç ay olduğu ilân edilmiştir.

⁷ Yazının dipnotunda “Bundan evvelki dört makale *Yeni İnsanlık*'in 1-4. sayılarında çıkmıştır.” bilgisi verilmiştir.

⁸ C.E.'nin Celâleddin Ezine olduğunu düşünüyoruz.

⁹ “Doğan Ruşenay” Hasan Tanrıkut'un edebî yazılarında kullandığı müstear isimdir (Nuri, 1997: 75).

¹⁰ Yazıda yazar ismi belirtilmemiştir, derginin kapağındaki içindekiler kısmında ise H.T. ismi verilmiştir. Bu ismin Hasan Tanrıkut olduğunu düşünüyoruz.

Tevfik Fikret	İmzasız	Anma	1
Beddua	Asaf Hâlet Çelebi	Şiir	2
Dev ¹¹	Asaf Hâlet Çelebi	Fıkra (Mizah)	2
Bahtım	Asaf Hâlet Çelebi	Fıkra (Mizah)	2
Şair Rainer-Maria Rilke	Celâleddin Ezine	Makale	3-10
Delilik	Rainer-Maria Rilke (Almancadan çev: Fethi Tevet)	Şiir	10
Rainer-Maria Rilke'nin "Malte Laurids Brigge'nin Notları" İsimli Kitabından Bir Parça	Almancadan çev: Behçet Necati	Roman	11-13
Dilencinin Şarkısı ¹²	Rainer-Maria Rilke (Almancadan çev: Fethi Tevet)	Şiir	13
Determinist Felsefe (Durumoloji)	Hasan Tanrıkut	Makale	14-16, 31
Dilenmek	Miraç Katırcıoğlu	Şiir	16
Radyo	Hüseyin Hülki	Deneme	17
Artür Şopenhauer-II	Talât Hamdi Cent	Makale	18-21
Ave Maria	Suavi Koçer	Şiir	21
Mihrabâtta Bir Gezinti	H. İ. Dinamo	Şiir	22
Nefes	Muzaffer Kâmil Görduysus	Şiir	22
Hâfız-ı Şîrâzî'nin Gazellerinden	Farsçadan çev: Asaf Hâlet Çelebi	Şiir	23-25
Yahya Kemal Hakkında Notlar-I ¹³	Doğan Ruşenay	Tenkid	26-27, 33
Orman Bekçisi	Baha Dürder	Hikâye	28-31
Aktüalite	H.T.	Haber	32-33
Cilt:1, Sayı:3, Birinciteşrin 1940			
Türk Humanizmasının İzahı-II	Celâleddin Ezine	Makale	1-7
Estetik, Ahlâk, Tabiat Prensiplerine Giriş-VI Bedîi Ahlâk Üzerine Mütemmim Notlar	Hasan Tanrıkut	Makale	7-10
Artür Şopenhauer-III	Talât Hamdi Cent	Makale	11-13
Ben Olmasam Da	Rıfat Ilgaz	Şiir	13
Ferhan	Hasan Tanrıkut	Hikâye	14
Birleşik Devletlerde Fikir Hareketleri ¹⁴	Celâleddin Ezine	Makale	15-16
Küçük Aşk Şarkısı	Suphi Taşhan	Şiir	16
İdiller ve Eglöklar - Eleji	H. İ. Dinamo	Şiir	17-18
Zamanın Dışından-I	Dr. Tchatt	Deneme	18
Ustura	Hüseyin Hulki	Hikâye	19-20, 31

¹¹ Bu yazının ismine derginin kapağındaki "İçindekiler" kısmında yer verilmemiştir.

¹² Derginin kapağındaki "İçindekiler" kısmında şiirin adı "Dilenciler" olarak yazılmıştır.

¹³ Yazıya bu şekilde numara verilmiş olmasına rağmen derginin diğer sayılarında devamı yayımlanmamıştır.

¹⁴ Başlığın altında "Celâleddin Ezine'nin bu hafta intişar edecek olan 'Amerika Mektupları' eserinden alınmıştır." notu yer almaktadır.

Budizm Edebiyatı: Dhammapoda'dan ¹⁵	Pali dilinden çev: Asaf Hâlet Çelebi	Şiir	21-22, 31
Yolculuk	Baha Dürder	Hikâye	23-25, 31
Bir Türk Şairinin Fransızca Şiirleri [Edip Ayel]	C.E.	Tenkid	26
Avrupa Edebiyatı ve Biz [İsmail Habib]	Suavi Koçer	Kitap Tenkidi	26
Anadolu'dan Hikâyeler [Kemal Bilbaşar]	H. İ. Dinamo	Kitap Tenkidi	27
Aşkta Realizm ve İdealizm	Doğan Ruşenay	Makale	28-30
Adımlar	Asaf Hâlet Çelebi	Şiir	30
Aktüalite	H.T.	Haber	32
Cilt:1, Sayı:4, İkinciteşrin 1940			
Cumhuriyetin Manası	İmzasız	Kutlama	1
Atatürk ¹⁶	İmzasız	Anma	2
Atatürk ve Washington	Celâleddin Ezine	Fıkra	3-4
Estetik, Ahlâk, Tabiat Prensiplerine Giriş- VII Bedîi Ahlâk Nazariyesine İlaveler	Hasan Tanrıkut	Makale	4-7, 34
Fuzûlinin Leylâ ve Mecnun Mesnevisi	Abdülkadir Karahan	Makale	8-15
Anafartalar	Celâleddin Ezine	Hikâye	16-22
Zamanın Dışından-II	Dr. Tchatt	Deneme	22
Hırsız	Asaf Hâlet Çelebi	Şiir	23
Toprak Kokusuna Serenad	H. İ. Dinamo	Şiir	23
Ruhî ve Uzvî Muvazenede Bir Varlığa İnanmanın Ehemmiyeti	Dr. Münir Derman	Makale	24-27
Denizden Üç Görünüş	Vecdi Hayri Bürün	Şiir	27
Hal Tercümesi	Behçet Necati	Şiir	27
Hâfız-ı Şîrâzi'nin Gazellerinden ¹⁷	Farsçadan çev: Asaf Hâlet Çelebi	Şiir	28-30
Canbaz	Hüseyin Hülki	Hikâye	31-34
Yeni Neslin Tenkidi	Doğan Ruşenay	Tenkid	35
Dr. İzzeddin Şadan'a Açık Mektup ¹⁸	Asaf Hâlet Çelebi	Tenkid	36
Aktüalite	C.E.	Haber	36
Cilt:1, Sayı:5, Birincikanun 1940¹⁹			
Celâleddin-i Rumî	Goethe (Çev: Celâleddin Ezine)	Makale	2-3
Hazret-i Mevlâna	Mehmed Celâleddin Ezine	Şiir	3

¹⁵ 22. sayfanın altında çevirinin devamının 32. sayfada olduğu belirtilmiş fakat devamı 31. sayfada verilmiştir.

¹⁶ Derginin kapağındaki "İçindekiler" kısmında yazının adı bu şekilde verilmiştir, 2. sayfada ise başlık yoktur.

¹⁷ İkinci sayıdaki çevirilerin devamıdır fakat dergide bununla ilgili bir bilgi verilmemiştir.

¹⁸ Bu yazının ismine derginin kapağındaki "İçindekiler" kısmında yer verilmemiştir.

¹⁹ Derginin bu sayısı "Ölümünün 667. Yıldönümü Münasebetiyle Mevlâna Sayısı" olarak yayımlanmıştır. Derginin 1. sayfasında Asaf Hâlet Çelebi'nin hat yazısıyla Mevlâna'nın Farsça bir şiiri yer almaktadır (bakınız Ek-4). Bu sayıda ayrıca ilk sayıda duyurulan şiir ve hikâye yarışmasının sonuçlarının gelecek sayıda ilân edileceği belirtilmiştir. Bu sayıdan sonra dergi çıkmadığı için sonuçların ilânı gerçekleşmemiştir.

Şahla Cariyenin Hikâyesi	Mevlâna Celâleddin-i Rumî (Farsçadan çev: Asaf Hâlet Çelebi)	Hikâye	4-6
Mevlâna'da Şuurun Raksı	Ali Rıza Korap	Fıkra	7-8
Semâ'-ı Mevlânâ	Asaf Hâlet Çelebi	Şiir	8
Dil-Mestii Mevlâna	Abdullah Cevdet	Mensur Şiir	9-10
Mevlâna'dan	Mevlâna	Vecize	10
Mevlânanın Gazellerinden Parçalar	Farsçadan çev: Asaf Hâlet Çelebi	Şiir	11-13
Şevk	Yahya Kemal	Şiir	14
Samimiyetsizlik ²⁰	H.T.	Deneme	14
Umman	Hasan Tanrıkut	Şiir	14
Mevlânâ'nın Eserleri	İmzasız	---	14
Mevlânâ'nın Bir Türkçe Şiirinden	Mevlânâ	Şiir	15
Gazel	Galib Dede	Şiir	15
Gazel	Nesib Dede	Şiir	15
Sema'	Esrar Dede	Şiir	15
Memo'nun Pasaportu	Celâleddin Ezine	Hikâye	16-18
Kasabamız	Rıfat İlgaz	Şiir	19
Mavi	Halit Asım	Şiir	19
Göç ²¹	Halit Asım	Şiir	19
Yeni Neslin Tenkidi-II ²²	Doğan Ruşenay	Tenkid	20-23
Nefes Alan Orman ²³	Dr. Bedri Noyan	Şiir	23
Avcundaki Beste	Dr. Bedri Noyan	Şiir	23
Zamanın Dışından-II ²⁴	Dr. Tchatt	Deneme	23
Namik Kemal'de Vatan ve Kahramanlık Duygusu	Abdülkadir Karahan	Makale	24-27
Kıt'a ²⁵	Molla Câmi	Şiir	27
Daüssıla	H. İ. Dinamo	Şiir	28
Şafak	Jean Pommarés (Çev: Abdülkadir Karahan)	Şiir	28
Durumlar ²⁶	Hasan Tanrıkut	Deneme	29-30, 32
Amerika Mektupları [Celâleddin Ezine]	Doğan Ruşenay	Kitap Tenkidi	31
Aktüalite	Suavi Koçer	Haber	32

²⁰ Bu yazının ismine derginin kapağındaki “İçindekiler” kısmında yer verilmemiştir.

²¹ Bu şiirin ismine derginin kapağındaki “İçindekiler” kısmında yer verilmemiştir.

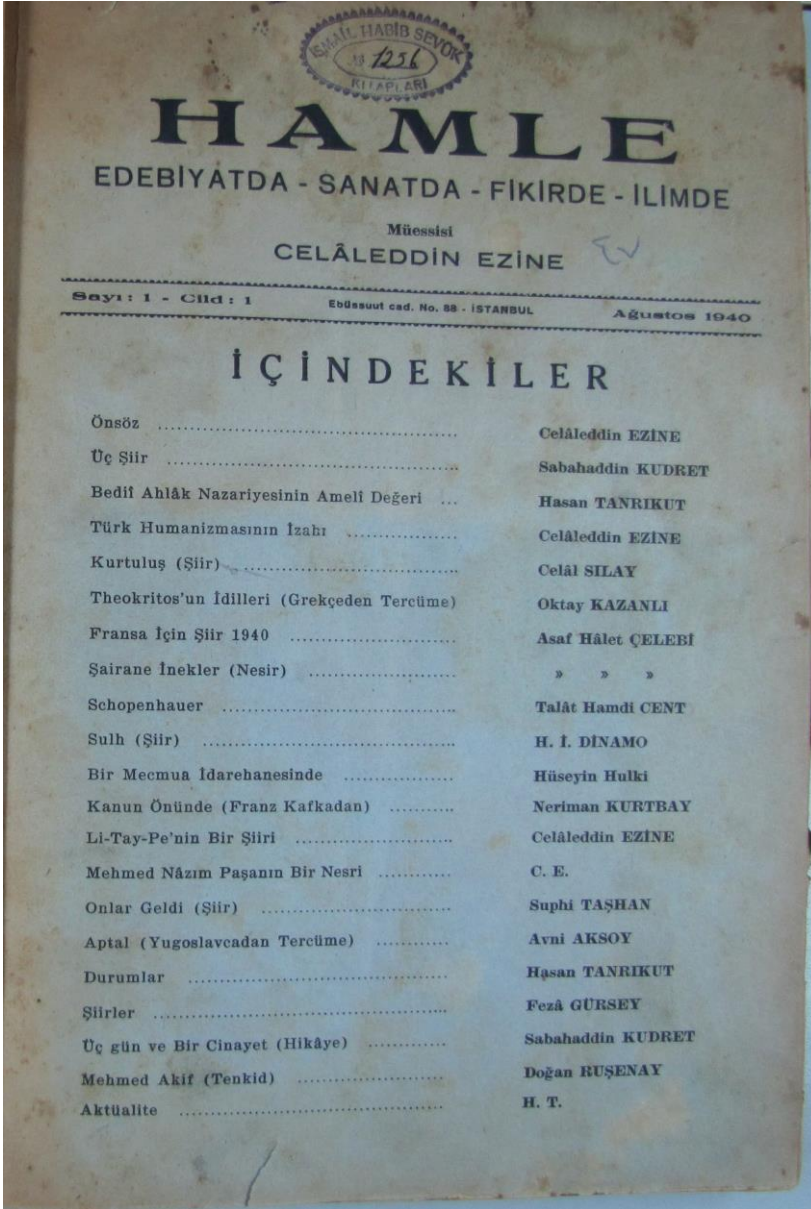
²² Yazının sonunda “Bitmedi” ifâdesi yer alsa da derginin yayımı devam etmediği için yazı yarım kalmıştır.

²³ Bu şiirin ismine derginin kapağındaki “İçindekiler” kısmında yer verilmemiştir.

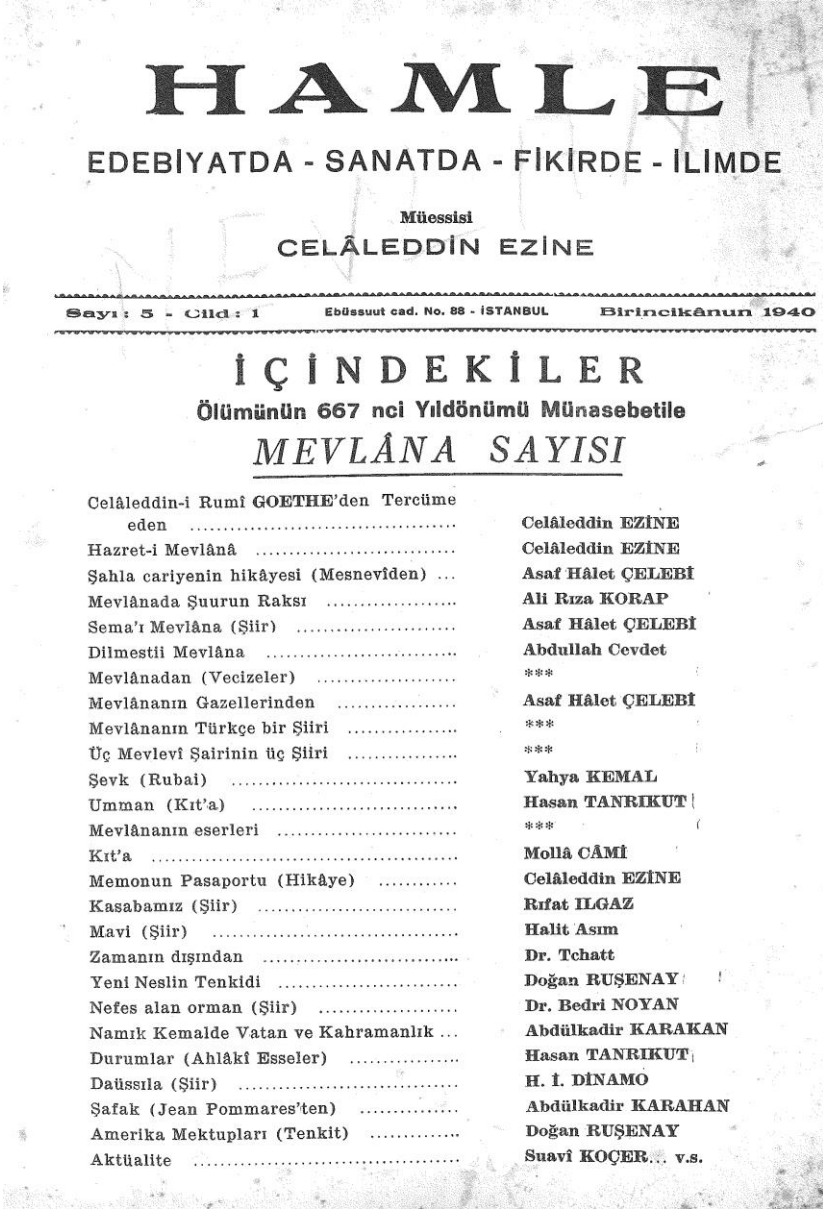
²⁴ Bir önceki sayıda da yazı için “II” ifâdesi kullanılmıştır, bu sayıda başlığa düşülen bir dipnotla bu yazının ikinci serinin devamı olduğu belirtilmiştir.

²⁵ Şiir hat yazısı ve Farsça olarak verilmiş, altına çevirisi konulmuştur. Çeviriyi kimin yaptığı belirtilmemiştir.

²⁶ Bu başlık altında altı kısa denemeye yer verilmiştir: 1- Ahlâki Siyaset, 2- İdealist, 3- Ütopist, 4- Ahlâki Şahsiyet, 5- Bedîi Ahlâk-I, 6- Bedîi Ahlâk-II.

Ek-2: *Hamle*'nin ilk sayısının kapağı

Ek-3: *Hamle*'nin son sayısının kapağı

Ek-4: *Hamle*'nin son sayısının 1. sayfası

HAMLE

EDEBİYATDA - SANATDA - FİKİRDE - İLİMDE

Müessisi
CELÂLEDDİN EZİNE

Sayı: 5 - Cilt: 1

Ebüssuut cad. No. 88 - İSTANBUL

Birincikânun 1940

MEVLÂNÂ CELÂLEDDİN - İ - RUMÎ

Ölümünün 667 nci yıldönümü

17 Birincikânun 1273 — 17 Birincikânun 1940

آن مطرب خوش نغمه شیرین دهن آمد
 خندان شده اشکوفه و گل جامه دریده
 جانها ریاحین بدم دی بریدند
 خوبان برسیدند ز بتخانه غیبی
 چون صبر کنزیدند بدی جمله در حقان
 در عید و بهار ابر بر افشانند کلاب
 یک باغ پراز شاد تترک ونه رومی
 بس که چو یوسف بچه مملکت افتاد

جانها همه مستند که آن جان آمد
 کز سوی عدم سنبله و یا سمن آمد
 هنکام بهاران شد و هر جا بن آمد
 کوری خزان که بخوبت شگین آمد
 آن هجر چو چاهست صوری بر آمد
 وان رعد هوا ابر بران طبلن آمد
 کاند صاحب غیب خزان فتن آمد
 بنداشت گلگشت خود او در وطن آمد

زیرا که ده آب خضر مظلم و تازیبت

آخر زره خار گل اندر چمن آمد

[Mevlânânın Asaf Halet Çelebi tarafından nefis bir yazı ile yazılmış bir gıllî]